

Til beslutningsforslag nr. B 13 og B 16. Beretning afgivet af forsvarsudvalget den 23. januar 1986

Beretning

over

I. Forslag til folketingsbeslutning om øget parlamentarisk-demokratisk kontrol med Danmarks deltagelse i NATO

[af Albrechtsen (VS) og Thoft (SF)]

II. Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af den parlamentariske kontrol med sikkerhedspolitikken

[af Albrechtsen (VS) m.fl.]

Udvalget har behandlet forslagene til folketingsbeslutning i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til forsvarsministeren.

Et *flertal* (socialdemokratiets, det konservative folkepartis, venstres, centrum-demokraternes og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) understreger betydningen af bestemmelserne i lov om det udenrigspolitiske nævn, der fastsætter den konstitutionelle ramme for folketingets indseende med udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål. Flertallet er enig om, at den nærmere afgrænsning af de spørgsmål, der i henhold til loven skal forelægges nævnet, må bero på den til enhver tid siddende regerings skøn.

Flertallet fastholder forsvarsministeren på det under 1. behandling af det under I anførte forslag givne tilsagn om, at regeringen fortsat vil være opmærksom på, at der skal være størst mulig åbenhed omkring forsvars- og sikkerhedspolitiske emner.

For så vidt angår det såkaldte 11 mands udvalg er flertallet enig med forsvarsministeren i, at samarbejdet i denne gruppe omfatter drøftelser af og indholdet i den praktiske udmøntning af forsvarsforligsaftaler, der dog

ikke må hindre de muligheder, som folketinget bl.a. gennem folketingets forsvarsudvalg har for at tage stilling til regeringens forsvarspolitiske dispositioner.

Flertallet finder det også vigtigt, at ministeren har givet tilsagn om at ville udbygge orienteringen af forsvarsudvalget i overensstemmelse med tidligere forsvarsminister Poul Søgaards tilsagn i bemærkningerne til forslaget til den nuværende lov om forsvarets organisation m.v., jfr. herved Folketingstidende 1981-82 (2. samling), tillæg A, spalte 1330-31.

Flertallet kan af de anførte grunde ikke støtte de foreliggende forslag til folketingsbeslutning.

Et *mindretal* (socialistisk folkepartis og det radikale venstres medlemmer af udvalget) finder, at der i forbindelse med behandlingen af nærværende 2 forslag er skabt klarhed om følgende:

For det første, at det er fastslået, at regeringens pligt til forudgående at rådføre sig med det udenrigspolitiske nævn forud for vigtige NATO-beslutninger eller indgåelse af aftaler med andre NATO-lande omfatter spørgsmål som f.eks.:

- godkendelse af militære doktriner, konceptrammer, styrkemålsplaner m.v. (som f.eks. FOFA og den bredere konceptramme)
- aftaler om forstærkninger, logistisk støtte m.v.
- beslutninger om ændringer eller tilpasninger af NATOs strategi, herunder atomstrategien og de dermed forbundne retningslinier (f.eks. for NATOs søkrigsførelse i Nordatlanten).

Hvad angår beslutninger om nye eller moderniserede atomvåben i Europa, kan der ikke i NATO gives dansk tilslutning til dette uden folketingets godkendelse, jfr. folketingets dagsorden af 13. november 1985.

For det andet er det fastslået, at det af forsvarsforligspartierne nedsatte kontaktudvalg – kaldet 11 mands udvalget – ikke er og ikke kan blive et organ for den parlamentariske kontrol med forsvars- og sikkerhedspolitikken.

Det er mindretallets opfattelse, at regeringen løbende skal give forsvarsudvalget de fornødne oplysninger – også ud over de årlige

redegørelser fra forsvarsministeren – til sikring af, at den parlamentariske kontrol med administrationen af forsvarslovgivningen kan udøves af forsvarsudvalget, dets medlemmer og stedfortrædere samt af folketingets medlemmer i det hele taget, således som det er medlemmernes opgave.

I den forbindelse understreges det klare løfte, som blev afgivet af daværende forsvarsminister Poul Søgaard i forbindelse med bemærkningerne til forslag til lov om forsvarrets organisation m.v. (se Folketingstidende 1981-82 (2. samling), tillæg A, spalte 1330-31), hvori det bl.a. hedder, at »det er hensigten at udbygge gældende praksis for orientering m.v. af folketingets forsvarsudvalg om forsvarets status, anskaffelsesplaner og i det hele taget grundlaget for og konsekvenserne af større forestående beslutninger vedrørende forsvarets forhold«. En sådan information, som dengang blev stillet i udsigt, er desværre ikke sket i den nuværende forsvarsministers funktionsperiode.

Venstresocialisterne, der er repræsenteret i udvalget ved en stedfortræder, kan tilslutte sig ovenstående.

P.u.v.

NØR CHRISTENSEN,
formand